

การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ศึกษาเฉพาะกรณี
เขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

มนต์ธินี อัสวพรรณราย

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

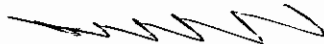
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณา
ปัญหาพิเศษของ มนต์ธินี อัสวพรรณราย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

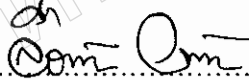
(อาจารย์พรเทพ นามกร)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

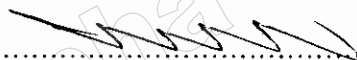
ประธานกรรมการ

(ดร.ธนวัฒน์ พิมพ์จินดา)

กรรมการ

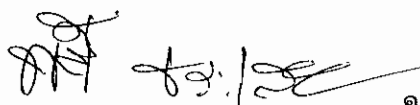
(ดร.ลือชัย วงษ์ทอง)

กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์พรเทพ นามกร)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีธ์ ธารเสนา)

วันที่ 17 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี จากความกรุณาและความช่วยเหลืออนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์พรเทพ นามกร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้สละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการทำวิจัยที่ถูกต้อง ขอขอบคุณ คุณอภิสรာ วงศ์สละ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสวน คุณจิตติพร ยอดประเสริฐ พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีทุกท่าน คุณวราภรณ์ วิถี ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลบ้านสวนและอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลบ้านสวนทุกท่านที่ให้ความสนใจ ให้คำแนะนำและให้การสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขและตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอขอบคุณ คุณมนิรัตน์ ราศรีจันทร์ เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชำนาญงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยกะปิและอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลห้วยกะปิทุกท่านที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามชุด Try Out ในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณ บิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนมา และขอขอบคุณ เพื่อน ๆ นิสิต ร.บ. 4 ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา และผู้ที่สำคัญยิ่งที่ช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี คือ ลูกสาวทั้งสอง ที่คอยสนับสนุนเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา

มนต์ธินี อัสวพรรณราย

54930382: สาขาวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุข/ เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง

จังหวัดชลบุรี

มนต์ธิณี อัสวพรรณราย: การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี (THE PARTICIPATION OF PUBLIC HEALTH VOLUNTEERS IN HEALTH CARE OF THE ELDERLY IN BAN SUAN MUNICIPALITY, MUANG DISTRICT CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษ: พรเทพ นามกร, รป.ม. 93 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีโดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีจำนวน 251 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ)

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีในภาพรวม พบว่า มีส่วนร่วมในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีส่วนร่วมในด้านการร่วมรับผลประโยชน์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านการการปฏิบัติงานตามแผนงาน ด้านการวางแผนและตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมินผลเป็นอันดับสุดท้าย ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขที่มีช่วงอายุ 30-45 ปี มีส่วนร่วมมากกว่าช่วงอายุอื่น อาสาสมัครสาธารณสุขที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่น อาสาสมัครสาธารณสุขที่มีสถานภาพสมรสมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่น อาสาสมัครสาธารณสุขที่มีอาชีพรับจ้างมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่น อาสาสมัครสาธารณสุขที่มีรายได้ต่อเดือน (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) มากกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่น และอาสาสมัครสาธารณสุขที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานถึงปัจจุบัน (นับถึง เดือน กันยายน 2555) 16 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่น

54930382: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A. (PUBLIC ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE PARTICIPATION OF VOLUNTEER PUBLIC HEALTH WORKERS, BAN SUAN MUNICIPALITY MUANG DISTRICT CHONBURI PROVINCE.

MONTHINEE AUSSAWAPUNNARAI: THE PARTICIPATION OF PUBLIC HEALTH VOLUNTEERS IN HEALTH CARE OF THE ELDERLY IN BAN SUAN MUNICIPALITY MUANG DISTRICT CHONBURI PROVINCE. ADVISER: PORNTHEP NAMMAKORN, M.P.A. 93 P. 2013.

The objectives of this study are: 1) to measure the level of participation of public health volunteers in taking care of the elders' health in Ban Suan Municipality, Muang District, Chonburi Province; 2) to compare the involvement of public health volunteers in taking care of the elders' health in Ban Suan Municipality, as classified by age, level of education, marital status, job, income and period of work experience. The research population consisted of 251 public health volunteers. The study used questionnaires as a research instrument, and the collected data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and means comparison.

According to the study's results, the overall level of the involvement of public health volunteers was at a high level. Of all the four elements of involvement, benefit sharing received the highest score, followed by planning operations, and planning and decision making. The lowest score was monitoring and evaluation. Based on means comparison results, public health volunteers aged between 30 and 45 were the most involved age group. Public health volunteers holding a Bachelor's degree, or comparable, were the most involved educational level. Married volunteers participated more than singles. The volunteers who work as employees participated more than other groups. The volunteers receiving incomes of more than 10,000 baht, and who have worked more than 16 years (up to September, 2012) had the most involvement of all income and work experience group.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
การสาธารณสุขมูลฐาน.....	12
ผู้สูงอายุและภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ.....	15
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. (พ.ศ. 2555-2559)	28
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	37
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ในการศึกษา.....	44
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เกณฑ์การแปลผล	50
4 ผลการวิจัย	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม	51
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของ อาสาสมัครสาธารณสุข สุข ในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงานตามแผน ด้านการร่วมรับ ผลประโยชน์ และ ด้านการติดตามและประเมินผล	54
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ของอาสาสมัครสาธารณสุข สุข ในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	63
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการวิจัย	72
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	87
ประวัติย่อของผู้วิจัย	92

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) และระยะเวลาปฏิบัติงานถึงปัจจุบัน (นับถึงเดือน กันยายน 2555)..... 52
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม..... 54
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีด้านการวางแผนและตัดสินใจ..... 55
4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีด้านการปฏิบัติงานตามแผนงาน..... 56
5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีด้านการร่วมรับผลประโยชน์..... 59
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีด้านการติดตามและประเมินผล..... 61
7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ..... 63
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา 65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดูแล สุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมือง บ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	66
10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดูแล สุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	67
11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมในการดูแล สุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ (ก่อนหักค่าใช้จ่าย).....	68
12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมในการดูแล สุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระยะเวลาปฏิบัติงานถึงปัจจุบัน (นับถึง เดือน กันยายน 2555)	70

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University